

merces cum intentione, ut eas immutatas carius divendant, ut frumentum pro farina et pane, uvas pro vino, animalia et pabulum, ut ea saginata majoris distrahantur, conducere prædia et animalia, ut fructus inde collecti cum lucro vendantur etc. (c. 6. h. t.)

3.º Negotiatio œconomica permissa est Clericis et monachis: nam *cit.* c. 6. h. t. prohibetur negotiatio lucri causa, qualis utique non est œconomica, sed hæc, spiritualibus exercitiis attemperata, necessaria est ad sustentationem Clericorum, ne hi cum damno suo res proprias abjicere cogantur.—Unde Clerici et monachi licite possunt:—I. Frumentum ex agris suis collectum, vinum ex vineis suis, aliosque fructus divendere.—II. Animalia suo pabulo saginare ad carius vendendum.—III. Si habeant bona et prædia, quibus annexum est jus potillandi, possunt vinum, cervisiam, crematum et similia per substitutos divendere etc.—IV. Si ad usum suum aliqua emerunt et eis non indigent, mutata intentione possunt ea distrahere, sive immutata, sive non immutata (S. D. 2. 2. q. 77. ar. 3), adeoque etiam licet eis pro sua necessitate prædia et hortos conducere, et quod superest de fructibus, vendere etc. Quorum omnium ratio est, quia res istæ non emuntur cum intentione lucrandi, quod Sac. C. anones requirunt ad negotiationem Clericis et monachis prohibitam.—V. Pharmacia, quæ monachi pro se principaliter et pro suis necessitatibus conficiunt, superflua licite vendunt, ut ex pretio redacto officina pharmaceutica conservari possit, maxime in illis locis, ubi talis officina non habetur: ita S. Congr. Regg. in *Neapol.* 26. Maji 1602., in *una Dominicanarum* 11. Octob. 1647., quibus declarationibus, teste Pignatell., id permittitur regularibus viris et monialibus. Oppositum tamen tenent Monacel. Mattheuc. et alii ex decreto S. Congr. Conc. 1637. Sed forsitan decretum istud conciliandum est cum dictis declarationibus, et tunc locum habet, dum officinæ pharmaceuticæ lucri causa eriguntur.

411. Q. III. *Quæ sint pœnæ Clericorum negotiantium?*

R. 1.º Excommunicatio sententiæ ferendæ (c. 6. h. t.)—2.º Potest Prælati tales clericos suspendere de officio, imò et deponere à gradu et ordine clericali (*Can. 1. Clerici 14. q. 3. c. 4. h. t.*), ubi dicuntur religiosi districtius in hoc puncto puniendi.—3.º Privantur immunitate à vectigalibus (*Clem. 1. de vita. et honest. Cler.*), saltem post trinam admonitionem (*c. fin. eod.*) 4.º Bona ex negotiatione quæsitæ cedunt tanquam spolia Cameræ Apostolicæ, puta post sententiæ judicis (Constit. S. Pii V. incip. *Decens* 1560. nonis Novemb.) Quibus pœnis tenentur Clerici, etiam minoristæ non beneficiati, Regulares utriusque sexus, etiam ejecti, cum omnes isti sint personæ Ecclesiasticæ, quibus negotiatio, tanquam indecens, et avaritiæ fomes, et manifesta spiritualium exercitiorum ruina prohibetur. Excusantur autem ab his pœnis Clerici negotiationem exercentes, non personaliter per se, sed per substitutum; ut colligitur ex *cit. Clem. 1. de V. et H. C.*, quamvis Episcopus, maxime ex causa scandali sub pœna gravi prohibere possit Clericis negotiationes per substitutum.

SUMMARIA

CAPITULORUM IN DECRETALIUM TERTIO LIBRO

CONTENTORUM.

UTILIBUS NOTIS INSPERSA.

Ex quibus non modo quam plurimum Decretalium conciliationes, sed etiam earundem correctiones et respectivæ ampliaciones, tum a posterioribus Decretalibus, tum a sacro Concilio Tridentino et Apostolicis Constitutionibus factæ, sub signo * innotescunt.

TIT. I.—DE VITA ET HONESTATE CLERICORUM.

- Cap. 1. *Ut laici.*—Cum celebratur, divisus esse debet Clerus à populo:
 2. *Clerici.*—Clerici arma portantes, et usurarii excommunicantur.
 3. *Ut quisque.*—Presbyter habens populum, debet habere Clericum, qui secum cantet, et in aliis hic expressis eum juvet.
 4. *Si quis.*—Si quis ex Clericis comam relaxaverit, anathema sit.—
 * Hæc pœna est ferendæ sententiæ, ut Gloss. Verb. *Anathema.*
 5. *Clericus.*—Clericus neque comam nutriat, neque barbam.
 6. *Clericus.*—Clericus non in sacris, nec professus, potest uxorem ducere, sed iterum tondebitur, si vult gaudere privilegio clericali, vel dispensativè tenere beneficium.
 7. *Clericus.*—Clericus debet tonsuram deferre, et si non vult, potest invitus à suo Superiore tonderi.
 8. *Monasteria.*—Frequentans Monasteria Monialium, et monitus non desistens, si Clericus est deponitur; si laicus excommunicatur.
 9. *Quoniam.*—Episcopus potest statuere in Ecclesia certum numerum Clericorum secundum ipsius facultates, qui vivant in communi; et contradictores ad hoc compellere; et istos in communi viventes potest absolvere ab excommunicatione incursa propter injectionem manuum in socium.—
 * Intellige, si percussio sit levis cap. *Pervenit* 17 de Sent. Excom.; si sit enormis et occulta, vide Trid. sess. 24. cap. 6. de ref.; si sit publica, et

1 Ex Conc. Mogunt.
 2 Ex Conc. Pictav.
 3 Ex Conc. Nanneten.
 4 Greg. II. in Synod. Rom.
 5 Ex Conc. Cartag.

6 Ex Conc. Triaur.
 7 Alex. III. Cantuar. Archiep.
 8 Idem in Conc. Later.
 9 Greg. VIII.

percutiens sit impeditus accedere ad Papam, vide capp. *Mulieris 6 et De monialibus 33* de sent. excom.

10. *Cum ab omni.*—Ecclesiastici Judices et Delegati gratis judicare debent, nec exigere possunt decimam, vel etiam quotam litis, etiamsi adsit consuetudo.

11. *Deus.*—Ad evitandum scandalum possunt Religiosi diversi habitus missi ad prædicandum de novo conversis se in superiori habitu et ratione vivendi conformare.—Hæc fuit concessio tantum specialis, non generalis pro Religiosis diversis missis ad Livonienses de novo conversos.

12. *Cum decorem.*—Ludi theatrales, etiam prætextu consuetudinis in Ecclesiis, vel per Clericos fieri non debent.

13. *Ut Clericorum.*—Clerici non castè viventes puniuntur, et severius qui possunt legitimo matrimonio uti.—Id est Orientales, qui utuntur matrimonio jam contracto etiam in sacris constituti.

14. *A crapula.*—Clericus crapulosus vel ebriosus monitus non desistens, ab officio vel beneficio suspenditur.

15. *Clerici.*—A negotiis, personis, locis, ludis, vestibus inhonestis et ornatus minus honesto præcipit Clericos abstinere, et habitu honesto uti; cujus vanitatem in pluribus detestatur.—In textu statuitur qualis debeat esse habitus monachi, qui creatus est Episcopus; circa quem vide Additiones meas lib. III tit. 31, post n. 308.

16. *Ex litteris.*—Clericus tertio monitus à negotiationibus sæcularibus non abstinens, interim perdit quoad bona privilegium clericale.

IN SEXTO.

Cap. unic. *Clerici.*—Clericus jaculatoriam artem per annum exerceens, si tertio monitus non desistat, ipso jure perdit privilegium clericale.

IN CLEMENTINIS

Cap. 1. *Diæcesanis.*—Statuit pœnam in Clericos conjugatos et alios personaliter et publicè carnificum et tabernariorum officium exercentes, qui nominatim et tertio moniti illud officium non dimittunt, vel dimissum reassumunt.—Vide Trid. sess. 22. c. 1. de reform.

2. *Quoniam.*—Punit:—1.º Clericos beneficiatos utentes publicè virgata et partita veste.—2.º Subdiaconos et Diaconos.—3.º Omnes Clericos tonsuram publicè cum tali veste portantes.—4.º Habentes dignitatem, personatum, beneficium curatum, et Sacerdotes et Religiosos publicè portantes talem vestem vel infulam.—5.º Punit omnes prædictos utentes tabarro notabiliter brevi, integrè foderato.—6.º Certas caligas Clericis interdicit.—Vide ampliationem Elencho III. num. 9. et innovationem Elencho IV. num. 9.

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS.

10 Innoc. IV. Prælat. et Cler. Lombard.	15 Idem ibid.
11 Idem Liven. Episc.	16 Honor. III. Ambiam. Ep.
12 Idem.	U. Bonif. VIII.
13 Idem in Conc. Lateran.	1 Clem. V. in Conc. Vien.
14 Idem ibid.	2 Idem.

Cap. unic. *Docta.*—Cantorum lasciva melodia reprobatur, qui contra honestatem clericalem, quod ore cantabant, gestibus simulabant. Et rantores ipsi, tam exempti, quam non exempti, per octo dies ab officio suspenduntur.

TIT. II.—DE COHABITATIONE CLERICORUM ET MULIERUM.

Cap. 1. *Inhibendum.*—Clericus non debet retinere in domo mulierem suspectam de incontinentia, etiamsi sit mater, vel alia consanguinea.

2. *Si quisquam.*—Excommunicatur Clericus in sacris, qui à suspectarum mulierum colloquio, vel earum consortio monitus non desistit.—Vide ampliationem Elencho III. n. 10.

3. *Clericos.*—Non debet Prælati clericum cogere ad concubinam abjurandam, sed eam nolentem dimittere, potest excommunicare.—Vide ampliationem Elencho III. n. 11.

4. *Sicut.*—Si Clerici moniti concubinas non dimittunt, suspenduntur à beneficiis: et si se non corrigunt, deponuntur.—Vide ampliationem Elencho III. n. 12.

5. *Super eo.*—Litteræ à Clerico concubinario suspensio super absolutione, tacita facti serie, obtentæ non valent.

6. *Si autem.*—Si Clerici moniti non dimittunt concubinas, suspenduntur à beneficiis: et si se non corrigunt, deponuntur.—Vide ampliationem Elencho III. n. 13.

7. *Vestra.*—A Clerico fornicario, quamdiu toleratur, nec fornicatio est evidens, licetè audiuntur divina, et percipiuntur Sacramenta: à notorio verò abstinendum est; non quia in Sacramento sit defectus, sed ad ipsorum fornicatorum emendationem.

8. *Tua nos.*—Si fornicatio Clerici est ita publica, ut transeat in notorium, nec accusator, nec testis necessarius est: si est publica per solam famam, non sufficiunt ad condemnationem testium dicta non juratorum, sed si ex hoc oriatur scandalum, inducitur purgatio, in qua deficiens canonicè punitur.

9. *A nobis.*—Non est permittendum mulierculas cum Clericis habitare, iis exceptis, de quibus naturale fœdus nihil permittit sævi criminis suspicari.

10. *Quæsitum.*—Summat ut cap. *Tua nos 8*, supra.—Vide ampliationem Elencho III. n. 14.

U. Jo. XXII.

1 Ex Conc. Nannet.

2 Eug. II. in Syn. Rom.

3 Alex. III. Salern. Archiep.

4 Idem Cantuar. Archiep.

5 Idem Eborac. Episc.

T. II

6 Idem Lund. Episc.

7 Lnc. III. Magistr. et Fratib. Milit. S. Jacob.

8 Innoc. III. Oxom. Episc.

9 Idem Pist. Episc.

10 Greg. IX.

41

TIT. III.—DE CLERICIS CONJUGATIS.

Cap. 1. *Si quis.*—Matrimonium contractum per Clericum existentem in sacris, non tenet; secus in minoribus, sed tunc cogitur dimittere beneficium.

2. *Sane.*—Conjugatus ad administrationem et ad Ordinem ecclesiasticum vel beneficium non promovetur, nisi castitatem promittat, et non sit bigamus.

3. *Quod ad te.*—Si Clericus in minoribus beneficiatus matrimonium contrahat, privatur beneficio, et quod dedit Ecclesiae, illi restituitur.

4. *Sane.*—Peracta poenitentia, dispensant Episcopi cum Sacerdotibus, qui matrimonium de facto contraxerunt.—Intellige dispensare posse post triennem poenitentiam, si contraxerunt cum virgine: non vero si cum vidua vel corrupta, et eam cognoverint, propter poenam bigamiae interpretativae seu virtualis. Cap. *A nobis* 7, de de Bigam, non ordinan.

5. *Diversis.*—Auferenda sunt Clerico beneficia, quae habebat tempore contracti matrimonii: collata vero postmodum scienter per Episcopum, per eundem auferri non possunt, sed per Superiorem.

6. *Cum olim.*—Filius Sacerdotis graeci ex uxore genitus licite inter Latinos promovetur, si scandalum non obsistat.

7. *Joannes.*—Clericus conjugatus non beneficiatus non cogitur deferre tonsuram.—Statuitur etiam non posse gaudere privilegio clericali, si non sit privilegiatus. Sed vide correctionem Elencho I. num. 23.

8. *Cum decorem.*—Uxorati non admittuntur ad ecclesiasticas dignitates; et coguntur dimittere, quas habent.

9. *Ex parte.*—Clerici conjugati in rebus suis non gaudent privilegio clericali.—Vide Auctorem hoc eod. tit. n. 14.

10. *Ut consultationi.*—Si Clericus in minoribus militet, non est cogendus deferre tonsuram, vel habitum clericalem.

IN SEXTO.—Ibi tit. II.

Cap. unic. *Clerici.*—Si Clericus conjugatus ferat habitum et tonsuram, clericali privilegio gaudet; alias non.—Vide ampliationem Elencho III, n. 15, et respectivè correctionem Elencho II, n. 182, ac innovationem Elencho IV, n. 10.

1 Alex. III.

2 Idem Herford. Episc.

3 Idem Verul. Ep.

4 Idem.

5 Innoc. III. Archiep. Norvic.

6 Idem Acherun. Archiep.

7 Idem Ep. Pict.

8 Idem.

9 Honor. III. Bereng. Angl. Reg.

10 Idem Willel. Linc. Ep. juxta Cuj.

U. Bonif. VIII.

TIT. IV.—DE CLERICIS NON RESIDENTIBUS IN ECCLESIA
VEL PRÆBENDA.

Cap. 1. *Non liceat.*—Episcopo non licet sine licentia Papae transire ad alium Episcopatum, ipsum acceptando; alias privatur habito et ambito.

2. *Ex gestis.*—Deponitur Cardinalis, qui in suo titulo non residet.—Circa Cardinalium residentiam in Curia, vide Constit. Leonis X in Conc. Later. *Sub poena*, et Innoc. X *Cum juxta* 19 Febr. 1646, Urbani VIII *Sancta Synodus* 13 Decembr. 1634, et de sex Episcopis suburbicariis, vide lib. XIII de Synod. Dioc. Bened. XIV cap. 6. n. et seqq.

3. *Quia.*—Uni plures dignitates vel Ecclesiae conferri non debent; et Ecclesia est conferenda illi, qui residere et regere valeat per se ipsum: alias perdit Ecclesiam, et donans conferendi potestate privatur.—Vide Elencho I. num. 24, et Elencho IV. num. 11.

4. *Relatum.*—Præsentatus ad Ecclesiam non confirmatus, si appareat quod nolit residere, non debet institui per Superiorem: confirmatus autem, et ex non justa causa non residens, privatur, appellatione remota.—Vide ampliationem Elencho III. n. 46.

5. *Fraternitati.*—Clericus alterius Diocesis absque commendatitiis litteris sui Episcopi non debet recipi, nisi adsit Apostolicum mandatum.

6. *Conquerente.*—Qui non residet in beneficio, etiam modicæ æstimationis, illo privatur.—Ex communi Interpretum opinione textus loquitur de beneficio simplici habito pro titulo à Sacerdote, de quo hic, quod ex eodem textu personalem residentiam requirit: secus tamen ex contraria consuetudine. Et vide correctionem Elencho II. n. 60.

7. *De cetero.*—Qui est in servitio Episcopi, percipit fructus beneficii tanquam residens, præter distributiones quotidianas.—Vide Trid. sess. 24, cap. 42.

8. *Ex parte.*—Privandus est Prælati vel Clericus non residens, qui citatus non revertitur in termino sibi præfixo, nisi habeat justum impedimentum.—Circa hoc, et duo seqq. capp. vide notata in cap. *Ex gestis* 2, supra. Circa Prælatos non residentes vide Trid. sess. 6. c. 4 et sess. 23. c. 4 de ref. Vide etiam moderationem Elencho II. n. 61, et ampliationem Elencho III. n. 47.

9. *Qualiter.*—Summatum est ut supra.—Vide moderationem Elencho II. num. 62 et 63, ac ampliationem Elencho III. n. 48.

10. *Inter.*—Summatum est, ut cap. *Ex parte* 8 supra.—Vide moderationem Elencho II. n. 64, et ampliationem Elencho III. n. 49.

1 Ex Conc. Sardic.

2 Leo IV. Ex Gest. Roman. Pontif.

3 Ex Conc. Later. sub Alex. III.

4 Alex. III. Eborac. Archiep.

5 Idem eidem.

6 Idem Ling. Ep.

7 Idem.

8 Cælest. III. Cap. Magdeb.

9 Innoc. III. Cap. Ragust.

10 Idem Constantinop. Patriarch.

11. *Ex tua.*—Si nescitur ubi sit Clericus, tribus publicis edictis citabitur in Ecclesia sua; et si intra sex menses non revertatur privabitur Ecclesia sua.— Vide moderationem Elencho II. n. 65. "

12. *Tua.*—Privilegiatus, ut absens in studio fructus præbendæ recipiat. Existens in villa et castello, ubi nullum est vel minus competens studium, privilegio non utitur.— Vide Elencho III. num. 21. "

13. *Ex parte.*—Qui juravit in Ecclesia residere, pro servitiis Ecclesiæ licitè se absentat.— Hoc juramentum ex Constit. Pii IV 87. *Inter multiplices* 10 Mart. 1583 in Bullario veter. edit. Romæ 1586, datur provisus de parochiali à Papa etiam titulo Vicariæ perpetuæ sub pœnis tam in eam resignantem, aut cedentem vel dimittentem in favorem alterius etiam intrusi, vel possessoris, vel occasione motæ litis, quàm in resignatorios, vel cessionarios, ac etiam in consilium, auxilium, vel favorem dantes, si hi sint Episcopis inferiores, excommunicationis latæ sententiæ Papæ reservatæ et privationis ejusdem parochiæ, aliorumque beneficiorum ab ipsis jam obtentorum, et inhabilitatis ad eadem in posterum obtinenda, quæ eo ipso vacare censentur Apostolicæ Sedi reservata: nec conferenda consanguineis, affinibus et confidentibus ipsius resignantis. Unde praxis Romanæ Curiæ ex mandato Greg. XIV, est. ut resignationes parochialium, aliorumque beneficiorum residentialium non admittantur, nisi exprimat in supplicatione à quanto tempore resignans illa possederit: nec admitti solent, nisi possederit per quinquennium, vel circa, id est, plus vel minus sex mensibus. Ita Thes. de Pœn. verb. *Resignatio* cap. 4, quamvis Quaranta Verb. *Benef. Resignat.* referat Innoc. IX instituisse, ne illud resignare possit ante triennium. "

14. *Cum dilectus.*—Familiaris Papæ, non obstante constitutione contraria, præbendæ suæ fructus percipit in absentia.

15. *Ad audientiam.*—Duo Canonici absentes cum Episcopo, seu in ejus servitio, fructus præbendarum suarum percipiunt in absentia, constitutione Ecclesiæ contraria non obstante.

16. *Cum ad hoc.*—Si Ecclesia patitur ministrorum defectum, privilegiati super absentia per subtractionem proventuum redire coguntur.

17. *Clericos.*—Privatur beneficio Clericus non residens, si monitus non redeat; nec justam excusationem alleget.— Vide moderationem Elencho II. n. 66, et ampliationem Elencho III. n. 20. "

IN SEXTO.—Ibi tit. III.

Cap. unic. *Consuetudinem.*—Distributiones quotidianæ solum præsentibus, qui intersunt divinis dari debent, consuetudine non obstante. Et qui aliter illas receperunt, non faciunt illas suas: et idem de distributionibus, quæ dantur pro anniversariis defunctorum.— Vide ampliationem

11 Idem Archiep. Patracen.

12 Idem Altissiod. Episc.

13 Honor. III. V. Præposit. de Valeriis.

14 Idem cap. Meten.

15 Idem Meld. Episc.

16 Greg. IX. Patriarch. Antioch. Ap. Sed. Leg.

17 Idem.

U. Bonif. VIII.

Elencho III. n. 21, et ibi notata ex nobis iuribus et innovationem Elencho V. num. 42. "

TIT. V.—DE PRÆBENDIS ET DIGNITATIBUS.

Cap. 1. *Ut nullus.*—In bonis Ecclesiæ non succeditur jure consanguinitatis.

2. *Non liceat.*—Non licet Episcopo aliquem ordinare sine titulo.— Vide ampliationem Elencho III. num. 22, et innovationem Elencho IV. num. 43. "

3. *Ratio.*—Bona Ecclesiarum communia sunt, nec debet quisquam tamquam propria vindicare.

4. *Episcopus.*—Qui ordinavit aliquem ad sacros Ordines sine titulo non habentem unde vivat, providere tenetur ei de suo, donec aliquem titulum fuerit consequutus.— Vide correctionem Elencho II. n. 67, et innovationem Elencho IV. n. 44. "

5. *Quia.*—Non debent Episcopi permittere quamplures Ecclesias obtinere.— Vide Trid. sess. 24. c. 47 de reform. "

6. *Cum teneamur.*—Ad mandatum Papæ non tenetur quis providere illi, qui beneficium in litteris tacuit; vel cui sine scandalo providere non potest.

7. *Referente.*—Habens plures Ecclesias, alteram eligere, et alteram dimittere compellitur.— Hic habetur, Archidiaconum privasse Clericum beneficio, et in eo alium instituisse, quod Panormit. interpretatur factum non de jure, quo caret, sed ex consuetudine vel privilegio; ibidem n. 2 et Barbos. ex auctoritate Episcopi. Vide correctionem Elencho I. n. 25, et Elencho II. num. 68. "

8. *Majoribus.*—Præbendæ et dignitates non debent dividi, nec etiam permutari.— Vide Auctorem lib. I. tit. 9. n. 446. "

9. *Relatum.*—Receptus in Canonicum ex promissione capituli, debet quando facultas se obtulerit, habere præbendam.— Vide cap. 4 de concess. præb. in 6 cum gloss. "

10. *Avaritiæ.*—Religiosi redditus Ecclesiarum suarum diminuere non possunt respectu portionis, quæ debetur Rectoribus, seu Vicariis; nec paræcias dividere.

11. *Significatum.*—Possunt Prælati et Capitulum præbendæ vacant honestum onus imponere, ad quod Præbendarius teneatur.— Vide cap.

1 Ex Conc. Pictav. quod tamen ibi non reperitur.

2 In Corp. Can. part. 5. in Novell.

3 Justin. Constit. 5. de num. Cleric. Constantinop. Urb. cap. 2.

4 D. Greg. Anthemo Subd.

5 Alex. III. in Conc. Later.

6 Idem ibid.

6 Idem.

7 Idem in Concil. Lateran.

8 Idem in Concil. Turonen.

9 Idem Cantuar. Archiep.

10 Idem Canon Regul. et Monach.

Eborac. Diæc.

11 Idem Præp. et Capit. Insulen. in Belg.

Prohibemus 7 de censib. In hoc cap. *Significatum* agitur de onere imposito præbendato missam quotidie celebrandi, circa cujus celebrationis intermissionem, vide Additiones meas lib. III. tit. XLI post n. 372. "

12. *De Monachis*.—Ad præsentationem Religiosorum in eorum Ecclesiis nullus debet institui per Episcopum, nisi prius ei congrua portio reddituum assignetur.— Circa præsentationem Vicariorum in Vicariis perpetuis Ecclesiarum Cathedralium ex Constit. S. Pii V. *Ad exequendum* deputandi sunt prævio examine et approbatione Ordinarii ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur. "

13. *Ad hæc*.—Plures dignitates, vel personatus in una, vel in diversis Ecclesiis, qui habere non potest.— Vide Trid. sess. 7. cap. 4 et sess. 24. cap. 17. de reform. "

14. *Præterea*.—Habens plures dignitates, alteram dimittere compellitur.— Vide correctionem Elencho I. num. 21, et Elencho II. n. 69. "

15. *Cum non*.—Si electus ad secundam Ecclesiam, noluerit dimittere primam, eligentes possunt resilire, et electum non acceptare. "

16. *Cum secundum*.—Ordinato ad sacros per Episcopum sine titulo, nemine præsentante, ordinator vel successor compellitur in necessariis providere, donec titulum habuerit.— Vide innovationem Elencho IV. num. 15. "

17. *Inter*.—Qui hoc ignorantem scienter contulit præbendam, quam non potuit, illa evicta, aliam, quam potest conferre tenetur.— Vide cap. unic. *Ne concessione* de rer. permutat. in Clementin. "

18. *Cum jam*.—Cassatur electio illius, qui possidet plures dignitates atque præbendas. Et idem si detinetur vitio ambitionis et avaritiæ. "

19. *Dilectus*.—Recepto in Canonicum, quam in citò facultas se obtulerit, debetur præbenda, et interim habebit quotidianas distributiones.— Vide correctionem Elencho II. num. 70. "

20. *Tuæ fraternitatis*.—Non tenet electio, cum ad unam præbendam duo simpliciter eliguntur. "

21. *Nisi*.—Si duo electi ad aliquam dignitatem compromittant in Judicem, poterit Judex alterum confirmare, et alteri pro bono pacis de preventibus provisionem facere.— Hodie fieri hoc nequit sine auctoritate Papæ. Vide Fagn. hoc cod. cap. "

22. *Pro illorum*.—Canonici privilegiati à Papa super certo numero, si spontè receperunt aliquem supra numerum, contra impetrantes à Papa exceptione numeri uti non possunt. "

23. *Tuis*.—Non beneficiatus habens sufficiens patrimonium ad sacros

12 Idem Wigor. Episc.

13 Idem Saler. Archiep.

14 Idem Burdeg. Archiep.

15 Idem Januen. Episc.

16 Innoc. III. Zamor. Episc.

17 Idem Archiep. Senon.

18 Idem Episc. et Cantor. Tornacen.

19 Idem Archiep. et Archid. Senon.

20 Idem Episc. Brixien.

21 Idem.

22 Idem Santon. Archiep. et Ab. Blasiaco.

23 Idem Bisuant. Episc.

legitimè promovetur.— Vide limitationem in Trident. sess. 24. cap. 2 de reform. "

24. *Accedens*.—Absenti potest conferri beneficium, alio mediante: nec refert, utrum absens investiat per personam mediam, vel persona media investiat pro absente. "

25. *Dilecto*.—Si ad unum Canonicatum et præbendam duo sunt recepti simpliciter, receptio non tenet, etiam interveniente Apostolica auctoritate.— Vide correctionem Elencho II. n. 71. "

26. *Vacante*.—De una præbenda vacante possunt fieri duæ, si ejus suppetant facultates; aliàs dividens integrare tenetur. "

27. *Dilectus*.—Si Papa mandat capitulo, ut aliquem in canonicum recipiant, et præbendam, si qua vacat, conferant, si de mandato scientes alii conferant, coguntur primum recipere, et de redditibus Ecclesiæ loco beneficii providere, donec præbendam habeat.— Vide correctionem Elencho II. n. 72. "

28. *De multa*.—Habens personatum, vel beneficium curatum, si secundo tale receperit, vacat primum: quod si retinere contenderit, etiam secundo privabitur. Et is, ad quem spectat beneficii curati collatio, licitè confert statim, cum institutus aliud recepit, et si intra sex menses non conferat, devolvitur ad alium collatio, et aliter punitur. Cum sublimibus verò et litteratis personis circa pluralitatem beneficiorum incompatibilium solus Papa dispensat.— Vide declarationem Elench. I. num. 27 et Elench. II. n. 73, et ampliacionem Elench. III. num. 23 ac innovationem Elench. IV. num. 16. "

29. *Grave*.—Concilium provinciale à Beneficiorum collatione suspendit eos, qui post secundam correptionem indignis beneficia conferunt: providet etiam ut quis interim beneficia conferat; et illam suspensionem relaxat solus Papa, vel solus Patriarcha.— Vide innovationem Elencho IV. num. 17. "

30. *Extirpandæ*.—Rector Ecclesiæ, non obstante consuetudine Episcopi vel patroni, debet de redditibus Ecclesiæ sufficientem habere portionem.— Vide correctionem Elencho II. n. 74. —Privatus est paræciali Ecclesia Rector in ea non residens, nisi sit annexa dignitati vel præbendæ: quo casu debet ibi habere perpetuum Vicarium. Et in fine prohibet in fraudem Rectoribus de ipsius preventibus pensionem in beneficium dari. Vel sic: Non residens in Ecclesia paræciali, vel non ponens Vicarium quando est annexa beneficio majori, privatus est ea.— Vide Trid. sess. 24. cap. 3 de reform. "

31. *In Lateranensi*.—Non debent Religiosi Ecclesias, vel decimas à Laicis sine Diocesinarum consensu recipere, nec excommunicatos vel interdictos ad divina admittere; in Ecclesiis quoque, quæ ad eos non ple-

24 Idem Episc. Zamor.

25 Idem H. Trecent. Ep.

26 Idem Uratisl. Ep.

27 Innoc. III. Vercel. Ep.

28 Idem in Conc. Later.

29 Idem ibid.

30 Idem ibid.

31 Idem ibid.

no jure pertinent, instituere vel destituere; sed præsentabunt Diœcesanis ad eas viros idoneos.— Vide Trid. sess. 25. cap. 9. de reform. "

32. *Licet*.—Absens in Theologiæ studio, fructus beneficiorum suorum percipit in absentia; sed quotidianas distributiones non.— Vide Trid. sess. 5. cap. 4. de reform. et ampliacionem Elencho III. num. 24. "

33. *Exposuisti*.—Propter paupertatem præbendarum cathedralis posunt eis annecti capellæ, reservata ipsarum presbyteris congrua portione.— Vide correctionem Elencho II. n. 75. "

34. *Dilectus*.—Licet Ecclesia ex ordinatione laici beneficium conferat, tenet illius beneficii impetratio, de hoc mentione non habita.

35. *Super*.—Pueri, et aliâs beneficiati non sunt idonei ad beneficia consequenda.— Sunt tamen capaces pensionum etiam ante an. 14 inchoatum si sint tonsurati, ex Constit. S Pii V *Sacrosanctum*; qui tenentur ad recitationem officii B. M. Virginis ex altera ejusdem Constit. *Ex proximo*. "

36. *Cum causam*.—Pro unius præbendæ integracione alia dividi non debet.

37. *Venerabiles*.—Clerici ignobiles, et eminentis scientiæ propter hoc non debent à præbendis repelli, etiam in Ecclesia, quæ tales admittere non consuevit.

38. *Cum olim*.—Si mandatur provideri in Ecclesia, non potest de Ecclesia provideri.— Circa mandata de providendo, vide notata Elencho II. num. 6. et seqq. "

IN SEXTO.—Ibi tit. IV.

Cap. 1. *Suscepti*.—Ad præsentationem Religiosorum, etiam exemptorum, non debent in Ecclesiis ipsorum Rectores institui, nisi primò tantùm eisdem assignetur unde incumbencia onera subire possunt et congruè sustentari: nec valet contraria consuetudo.

2. *Licet*.—Beneficia vacantia in Curia si alius, quàm Papa conferat, irrita est collatio.— In quibus beneficiis hæc decretalis locum habeat et quo se extendat Curia Romana, vide cap. *Præsenti* 34 infra et cap. *Si duobus* 1. ut lit. pend. in Clement. ac moderationem Elencho I. num. 20. et 29. "

3. *Statutum*.—Si Papa beneficia vacantia in Curia non conferat intra mensem à die vacationis, poterunt ab illis conferri, quibus collatio pertinebat.

4. *Quamvis*.—In beneficiis, vel in impetrationibus ad beneficia per provisionem usque ad certam summam pensio non debetur. Per Ecclesias civitatis, vel Diœcesis non comprehenditur Cathedralis. Sed per Ecclesias Provinciæ, Metropolitanæ et Cathedrales reliquæ includuntur.

32 Honor III. Ab. et Prior. S. Genovefa.
35 Idem Episc. Vesprin.
34 Idem Ep. Prior. et Archid. Maclouien. in Gall.
35 Greg. IX. Argentin. Ep.
36 Idem Archiep. et R. Turonen.

37 Idem.
38 Idem.
1 Clem. III.
2 Idem.
5 Greg. X. in Conc. Lugd.
4 Bonif. VIII.

3. *Cum de beneficio*.—Impetranti beneficium seculare providetur de beneficio per sæculares Clericos usque ad præscriptionem legitimam possessore. Clerico sæculari prioratum impetranti simpliciter, non providetur de consueto per Religiosos gubernari.

6. *Super*.—Habere personatum cum cura, et præbendam, cui annexa est paræcialis Ecclesia, non est contra cap. *Multa* 28. de præb.

7. *Eum, cui*.—In impetratione beneficiorum inspicitur data, non præsentatio vel receptio.

8. *Si pro Clericis*.—Per litteras Apostolicas non facientes de defectu Ordinis mentionem, potest impetranti de curato beneficio provideri: ad Ordines tamen se faciet proximis temporibus promoveri.— Vide Trid. sessi. 22. cap. 4. de reform. "

9. *Si eum*.—Mandato alterius super provisione facienda per Papam impleto, provisio auctoritate Papæ intelligitur esse facta.— Vide notata cap. seq. "

10. *Mandato*.—Mandatum alternativè plures collatores includens, vericatur in primo vacante. In simul verò vacantibus ordo scripturæ servatur.— Vide Elencho II num. 76 et seqq. "

11. *Si Clericus*.—Si Clericus, qui mandabatur provideri de præbenda primò vacante, negligit petere præbendam sibi debitam, extincta est gratia. Si autem sibi collatus fuerit Canonicatus, tunc habebit præbendam, cum nullus est ibi expectans auctoritate Apostolica.— Vide correctionem Elencho II. n. 76. "

12. *Hi qui*.—Receptus auctoritate Papæ etiam ad mandatum alterius, præferendus est aliis in præbenda.— Vide correctionem Elencho II. num. 67. "

13. *Si postquam*.—Si post gratiam mihi factam à Papa de Canonicatu et præbenda, Bononieniensis Canonici hoc ignorantes, et ignorantibus præbendam conferunt post vacantem, non tenet collatio.

14. *Dudum*.—1.º Si Papa det licentiam Legato suo recipiendi auctoritate Apostolica resignationes beneficiorum legationis suæ liberè in manibus suis factas, et illa beneficia conferendi.—2.º Si Papa de prædicta potestate, non habita mentione, canonicatum et præbendam, si vacat, vel quam primò vacaverit in aliqua Ecclesia Legationis, mihi conferat.—3.º Si Canonicus ipsius Ecclesiæ renunciât, et Legatus etiam ignorans collationem mihi factam confert illi præbendam prædictam, non tenet collatio Legati, sed mihi illa præbenda debetur.— Vide correctionem Elencho II. n. 78. "

15. *Quia*.—Secundus, qui impetravit dignitatem et præbendam præfertur priori, qui solum præbendam impetraverat, si præbenda dignitati est annexa, aliâs non.

5 Bonif. VIII.
6 Idem.
7 Idem.
8 Idem.
9 Idem.
10 Idem.
11 Idem.
12 Idem.
13 Idem.
14 Idem.
15 Idem.